

عنوان مقاله:

تعارض حریم خصوصی و پیشگیری وضعی از جرایم در سیاست کیفری اسلام

محل انتشار:

اولین همایش ملی علوم اجتماعی، علوم تربیتی، روانشناسی و امنیت اجتماعی (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

سید محمد محمود میرخلیلی - دکتری حقوق کیفری و جرم شناسی، دانشیار دانشگاه تهران

هادی کرامتی معز - دانشجوی دکتری تخصصی حقوق کیفری و جرم شناسی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

پیشگیری وضعی در اسلام به صراحت ذکری به میان نیامده است اما اسلام با ارایه راهکارهایی اصل پیشگیری وضعی را پذیرفته است؛ با دقت در قواعد و اصول دیگر اسلام به این نتیجه می رسیم که این نوع پیشگیری را مطلقاً نمی پذیرد و اصل مهم دیگری که از آن به عنوان حرمت حریم خصوصی افراد یاد می شود، برآن حاکمیت می کند؛ به این معنا که نمی توان به بهانه پیشگیری وضعی حریم خصوصی افراد را نادیده انگاشت و حرمت آن را خدشه دار نمود. حریم خصوصی تعریف دقیق و مشخصی ندارد و تعریف آن بسته به فرهنگ هر جامعه و زمان ها و مکان ها متفاوت است؛ بطور کلی قاعده اینست که هر جا حریم خصوصی با پیشگیری وضعی تعارض پیدا کرد، باید به حریم خصوصی احترام گذاشت و از اعمال راهبردهای مربوط به پیشگیری وضعی امتناع ورزید. البته باید در خصوص اعمال این قاعده قابل به تفکیک شد. در مورد تعارض حریم خصوصی با امور حق الهی که مربوط به نفع شخصی افراد و حیطه خصوصیشان می شود، حرمت حریم خصوصی ایجاب می کند که از تجسس حتی به منظور پیشگیری از جرم پرهیز شود. به همین دلیل است که در اسلام وقوع جرایم حق الهی با سخت گیری و ارایه ادله خاصی اثبات می گردد تا از این طریق راه را بر کنجکاوی های بی مورد افراد در زندگی خصوصی دیگران ببندد و ارتکاب گناهانی که مربوط به رابطه خدا و خلقتش می گردد، همواره پوشیده بماند تا هم آبروی افراد حفظ گردد و هم با جلوگیری از اشاعه این قبیل جرایم، قبح آنها در جامعه از بین نرود و عادی نگردد. از طرف دیگر، اهمیت امور حق الهی که مربوط به مصالح و منافع عموم می گردد و همچنین مسایل حق الناس، از دید اسلام پوشیده نمانده است. در این امور، حقوق دیگران مطرح می گردد و هیچ اصلی نمی تواند موجب تضییع حق بقیه افراد جامعه گردد. بنابراین اگر بین حاکمیت حریم خصوصی و پیشگیری از جرایم در حوزه های مذکور، تعارضی ایجاد گردد، اصل حریم خصوصی به نفع حقوق دیگران کنار گذاشته می شود و جواز تجسس جهت پیشگیری از وقوع جرایم در این قبیل حوزه ها صادر می گردد. با این اوصاف اسلام با اتخاذ روش بینابینی هم به حریم خصوصی افراد، در جایی که منحصرأ مربوط به مسایل شخصی شان می گردد و حق دیگر افراد را ضایع نمی کند، احترام می گذارد و هم اجازه نمی دهد که کسی با ارتکاب جرایم به صورت پنهانی، حقوق دیگران را ضایع نماید و از اصل حرمت حریم خصوصی سوء استفاده نماید. در نتیجه در خصوص اعمال راهکارهای مربوط به پیشگیری وضعی، از دیدگاه اسلام مهم ترین قاعده ای که باید مورد توجه قرار گیرد، منع تجسس و احترام به حریم خصوصی می باشد.

کلمات کلیدی:

پیشگیری وضعی، حریم خصوصی، اسلام، منع تجسس، جرایم حق الله، جرایم حق الناس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/672425>

